

1991.	1992.	1993.	1994.
<p>■ Početak privatizacije u Hrvatskoj. Te godine Georg Gavrilović kupuje posrnuću mesnu industriju Gavrilović iz Petrinje za 3,305.000 tadašnjih njemačkih maraka. No godinu dana prije radnici Tvornice duhana Rovinj u procesu pretvorbe otkupili su svoju tvrtku za 6,545.714 njemačkih maraka.</p>	<p>■ Kreće pretvorba i privatizacija tvrtki poput zagrebačkog Dalekovoda, koji je procijenjen na 64 milijuna njemačkih maraka, ili Franka, čija je vrijednost tada bila 39,238.000 njemačkih maraka</p> <p>135 milijuna njemačkih maraka bila je procijenjena vrijednost Kraša</p>	<p>■ Počinje pretvorba i privatizacija trgovačkog lanca Unikonzum čija je vrijednost bila procijenjena na 68,352.000 njemačkih maraka. Ivica Todorčić sljedeće godine stječe više od 50 posto dionica te tvrtke i tako počinje graditi svoje poslovno carstvo – koncern Agrokor u kojem je Konzum okosnica</p>	<p>15 milijuna njemačkih maraka plaća čileanski poduzetnik Androniko Lukšić za 30 posto Karlovačke pivovare</p> <p>10 milijuna njemačkih maraka platio je Luka Rajić za preuzimanje mliječne industrije Dukat</p>

HDZ (koalicija) SDP (koalicija)

2012.
<p>■ Nakon što je recesija zakucala na vrata, 2008. godine u Hrvatskoj se malo što privatiziralo. No dolaskom Kukuriku koalicije na vlast ponovno se aktualizirala prodaja državnih udjela u velikim poduzećima kao što su Croatia osiguranje, HPB, Petrokemija pa i dodatni paketi dionica Ine, ali i davanje autocesta u koncesiju</p>
2011.

2010.

ŠTO JE O

Nakon Croatia osiguranja, HPB-a, Petrokemije i autocesta, monetizacija čeka HEP i prirodne resurse

Marko Biočina/VLM
marko.biocina@vecernji.net

Ciljevi privatizacije su postizanje što bržeg ekonomskog rasta, stvaranje novih radnih mjesta, uključivanje gospodarstva u svjetske gospodarske tokove, poticanje rasta hrvatskog poduzetništva, restrukturiranje ponude hrvatske privrede, smanjenje javnog duga. Tako piše u hrvatskom Zakonu o privatizaciji iz 1996. godine.

Tajkuni špekulanti

S obzirom na to, može se zaključiti da je privatizacija u Hrvatskoj postigla kontraefekt. Ekonomski rast bio je slab, javni dug je rastao, kao i nezaposlenost, a konkurentnost je slabija nego ikada

prije. U trenutku kad hrvatska Vlada najavljuje novi val prodaje državne imovine, logično je preispitati dosadnje učinke tog procesa. A oni su, u najmanju ruku, užasni. U prvom privatizacijskom valu, do 1996., prodano je više od 4 tisuće poduzeća, vrijednosti oko 20 milijardi američkih dolara. Umjesto restrukturiranja, velik broj poduzeća propao je usred loše ekonomske situacije uzrokovane ratom, koncept radničkog dioničarstva nije zaživio, a kasta politički podobnih tajkuna špekulanata, uz podršku banaka, stekla vlasništvo nad golemim dijelom nacionalne ekonomije. Nakon toga pristupilo se drugom krugu – tzv. kuponskoj privatizaciji. Država je prvo privatizacijskim inve-

sticijskim fondovima dala gomilu nelikvidnih dionica precijenjenih poduzeća, a vidjevši da od njih nema koristi, branitelji su svoje dionice po bagatelnim cijenama prodavali lešinarskim ulagačima.

Ostali prirodni resursi

U tom periodu privatizirane su i banke. Iako je država u njihovu sanaciju tijekom ranijeg desetljeća uložila oko 35 posto BDP-a, prodane su strancima za djelić tog ulaganja. Već 2000. strani vlasnici kontrolirali su 77

posto hrvatskog bankarskog sustava. U tom periodu prodani su i neki nacionalni monopoli, poput Hrvatskih telekomunikacija, a 2003. i prvi dio najveće kompanije u državi – Ine. Afera je bilo bezbroj, od korupcije u Fondu za privatizaciju, preko prodaje imovine povlaštenim tajkunima, do slučaja da je bivši premijer optužen da je za 10 milijuna eura prepustio upravljanje u Ini mađarskom MOL-u. Uskoro slijedi prodaja Croatia osiguranja, HPB-a i Petrokemije. Vjerojatno i davanje u koncesiju autocesta, a kasnije možda i monetizacija dijelova HEP-a. Ostaje zemlja, infrastruktura, šume, vode i rudna bogatstva. Hoće li i ta imovina uskoro na bubanj zbog nužde 'restrukturiranja'?

Privatizacijom nije ostvaren nijedan od proklamiranih ciljeva tog procesa

2007.

12,2

milijarde kuna zarada od inicijalne javne ponude dionica HT-a

2006.

1,55

milijarde kuna zarada je od inicijalne javne ponude dionica Ine

